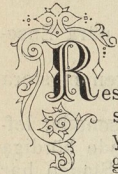

211000000
(1888)

CIRKULÄR

för resande till Lägre Kalifornien.

Resan dit kan företagas så fort man är färdig, vid hvad tid på året som helst (men bäst i slutet af September), med hvilken till Newyork förande linie man sjelf önskar, och måste aftal om befordringen dit göras med någon Emigrant-Agent. Jag hvarken har eller någonsin haft med befordringen af emigranter att göra, och kan ej heller åtaga mig att rekommendera någon särskild linie, ty alla berömmas af några och klandras af andra, och hvilken linie man än väljer för en sådan resa, bör man alltid påräkna en del obehagligheter under vägen; men hundratusental resa likväl och finna det ej värre, än att de i tusental återvända blott för att helsa på och taga släktingar och vänner med sig tillbaka till Amerika.

Från Göteborg till Newyork

är biljettpriset för närvarande med engelska och tyska linierna för emigranter Kr. 105 samt med Thingvalla Kr. 115, hälften för barn under 12, och Kr. 10 för barn under 1 år.

För 1:sta och 2:dra klassens passagerare äro priserna mycket olika på de olika linierna och variera från Kr. 250 till Kr. 380 på 1:sta klass, och från Kr. 150 till Kr. 200 på 2:dra klass.

Från Newyork till San Diego,

som är beläget i grannskapet af Lägre Kalifornien, är biljettpriset för emigranter på de mäst direkta vägarna Kr. 202—35. För 1:sta klass omkring Kr. 342 och för 2:dra klass omkring Kr. 235, hälften för barn under 12 och fritt för barn under 5 år

På jernvägarna i Amerika får, för hvarje hel biljett, 150 skålpund resgoods fritt transporteras; man håller sig sjelf med kost.

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

kusten, der det först är fråga om att bilda kolonier. Och som tidningar från Lägre Kalifornien ankomma hvarje vecka, kunna de senaste nyheterna derifrån erhållas.

För allt hvad som behöfves för sjöresan, göras förfrågningar hos agenten för den linie, man vill resa med.

Nyheter från Lägre Kalifornien.

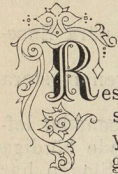
Stort tillströmmande af landköpare från Kalifornien och de öfriga staterna. Land till ett värde af flere millioner dollars är redan såldt. Land i stigande värde, i synnerhet kring Todos Santos-viken. Jernvägsförbindelse med Södra Pacificbanan är påbörjad.

1888.

CIRKULÄR

för resande till Lägre Kalifornien.

Resan dit kan företagas så fort man är färdig, vid hvad tid på året som helst (men bäst i slutet af September), med hvilken till Newyork förande linie man sjelf önskar, och måste aftal om befordringen dit göras med någon Emigrant-Agent. Jag hvarken har eller någonsin har haft med befordringen af emigranter att göra, och kan ej heller åtaga mig att rekommendera någon särskild linie, ty alla berömmas af några och klandras af andra, och hvilken linie man än väljer för en sådan resa, bör man alltid påräkna en del obehagligheter under vägen; men hundratusental resa likväl och finna det ej värre, än att de i tusental återvända blott för att helsa på och taga släktingar och vänner med sig tillbaka till Amerika.

Från Göteborg till Newyork

är biljettpriset för närvarande med engelska och tyska linierna för emigranter Kr. 105 samt med Thingvalla Kr. 115, hälften för barn under 12, och Kr. 10 för barn under 1 år.

För 1:sta och 2:dra klassens passagerare äro priserna mycket olika på de olika linierna och variera från Kr. 250 till Kr. 380 på 1:sta klass, och från Kr. 150 till Kr. 200 på 2:dra klass.

Från Newyork till San Diego,

som är beläget i grannskapet af Lägre Kalifornien, är biljettpriset för emigranter på de mest direkta vägarna Kr. 202—35. För 1:sta klass omkring Kr. 342 och för 2:dra klass omkring Kr. 235, hälften för barn under 12 och fritt för barn under 5 år

På jernvägarna i Amerika får, för hvarje hel biljett, 150 skålpund resogods fritt transporteras; man håller sig sjelf med kost.

Från San Diego till Ensenada

är priset för resa å ångare som göra dagliga turer Kr. 19, hvilket belopp återbetalas om land köpes inom 6 månader efter ankomsten. Ingen resa kan erhållas mot löfte om afbetalning genom arbete eller på kredit.

För pänningar till köp af jernvägsbiljetter eller land, kan säkra vexlar eller anvisningar, betalbara vid ankomsten till Newyork, erhållas af undertecknad, som meddelar vidare upplysningar vid ankomsten till Göteborg, der kartor, tidningar och profver på jordmän och alster från Lägre Kalifornien förevisas; och kunna de, som verkligen ämna resa dit, äfven erhålla specialkartor med beskrifningar — på engelska — om de särskilda trakter längs Stilla-hafskusten, der det först är fråga om att bilda kolonier. Och som tidningar från Lägre Kalifornien ankomma hvarje vecka, kunna de senaste nyheterna derifrån erhållas.

För allt hvad som behöfves för sjöresan, göras förfrågningar hos agenten för den linie, man vill resa med.

Nyheter från Lägre Kalifornien.

Stort tillströmmande af landköpare från Kalifornien och de öfriga staterna. Land till ett värde af flere millioner dollars är redan såldt. Land i stigande värde, i synnerhet kring Todos Santos-viken. Jernvägsförbindelse med Södra Pacificbanan är påbörjad.

Telegrafförbindelse med alla delar af världen öppnades under stort jubel den 8 September 1887.

Flera svenska familjer från Minnesota ha köpt 30,000 acres land i San Tomas-dalen, nära Todos Santos-viken.

General Webb, kommissionären för det stora landkompaniet, skrifer i ett bref, daterat San Diego den 25 Febr., att han till svenskar från McPherson County, Kansas, under föregående veckan såldt land i Lägre Kalifornien för öfver en million kronor.

Tvenne tidningar, 7- och 8-spaltiga, nära lika stora som Göteborgs Handelsstidning, utgifvas i Ensenada.

Med första årets skördar ha många landköpare redan kunnat betala köpesumman.

Enligt kontrakt förbindes fastighetsegare i staden San Carlos, nära Ensenada, att ej handla med rusgifvande drycker.

Kyrkliga samfund och skolanstalter isynnerhet uppmuntrade genom stora landgåfvor.

Staden San Quentin, omkring 100 Engelska mil söder om Ensenada, lofvar på grund af sin rymliga och säkra hamn samt omkringliggande bördiga nejd att blifva en storartad stad; byggnadsverksamheten är liflig. Staden har regelmässig ångbåtsförbindelse med Ensenada och San Diego.

Herr A. Romander, som reste till Lägre Kalifornien förliden höst, skref att »jorden är i allmänhet af utmärkt god beskaffenhet, men den egentliga orsaken till den utomordentliga växtlighet man här får bevittna, är väl det herrliga klimatet, hvarom jag ej tror, att man kan säga för mycket.

Sommaren är torr, det är sant, men torkan inverkar föga på den gröda, som blifvit sådd i rätt tid och på ej allt för höglänt mark.

Enligt mitt förmenande är Lägre Kalifornien för närvarande det bästa land i Amerika, för en emigrant, som önskar köpa jord.

En 15 å 20 acres land är tillräckligt att föda en hel familj. Han behöfver aldrig frukta någon vinterkyla, utan kan till en början bo i ett tält, om så vore hela året om.»

Han har nyligen besökt Sverige, och återvändt till Lägre Kalifornien med 16 kolonister i sällskap.

Af hans skildringar, som utkommo under hans vistelse här, meddelas följande.

Pris å land, landtprodukter, boskap etc.

»Priset å land varierar från 2 till 100 dollars per acre, beroende på läget och arten af jord. Sålunda är jorden dyrare i dalarne än å »mezas», och dyrare å de lägre »mezas» än å de högre och slutligen dyrare å de högre »mezas» än å bergslutningarna. Vidare är det ju klart, att jorden i närheten af städerna är dyrare än längre derifrån. För \$ 15 å 20 per acre kan man dock få god jord i ej alltför aflägsset belägna dalar. Det förefaller en med förhållandena obekant, som om dessa priser för aldeles obruten jord skulle vara alltför höga, men då man tager afkastningen i betraktande, är det i sjelfva verket orimligt billigt. I Maneadero, der jorden kostar omkring \$ 75 per acre, lemnade förlidet år 100 acres, lagda i majs, hvete, korn, hafre, potatis och grönsaker en afkastning af \$ 8,000, hvilket gör \$ 80 per acre för första året. Det låter otroligt, men det är dock ett fullbordadt faktum. Majsen växer i medeltal 12 å 15 fot hög, hvete och hafre 6 å 8 fot o. s. v. Röjningsarbetet är, som förut nämnt, mycket lätt till följd af jordens lösa beskaffenhet. En man beräknas kunna röja en acre eller mera om dagen. För jemförelsens skull må nämnas, det odlad jord med fullt bärande frukträd i Öfre Kalifornien beräknas lemna en årlig medelafkastning af \$ 150 per acre. På enskilda ställen lemnar jorden ända till \$ 300 per acre. Priset å jord är också i Öfre Kalifornien ofantligt högt, från \$ 100 till 1,000 per acre. Då man hör sådana siffror, kan man ju säga att jorden i Lägre Kalifornien är ytterst billig. Säkert är dock att priserna äfven här om några år komma att ställa sig helt annorlunda, och det torde ej vara för mycket sagt, att prisen inom 10 år komma att mångdubblas.

I Kalifornien i allmänhet är betalningstiden mycket kort. Man kan ej der, som i de mellersta staterna köpa land på 10 års afbetalning, utan brukar

längsta anståndet vara omkring 2 år. I Lägre Kalifornien gör bolaget allt för att tillmötesgå blifvande kolonister och sätta dem i stånd att förbättra sin gård på bästa sätt. De ha sålunda inga förut bestämda betalningsvilkor, utan betrakta hvarje affär för sig särskildt. Man bör dock alltid vara beredd att betala minst en fjerdedel kontant. Å återstoden beräknas vanligen 8 % ränta tills betalning sker. Om hela beloppet kontant betalas, lemnas 5 % kassarabatt.

Landtbruksprodukter betinga för närvarande orimligt höga pris. Dessa kunna dock, hvilket ock helt säkert kommer att inträffa, då en större del af landet blir odladt, betydligt sänkas och likväl lemna en rik behållning. Nu kostar hvete, majs, korn och hafre cirka \$ 4 å 5 för 100 $\emptyset$; mjöl \$ 4,50 för 100 $\emptyset$; hö omkring \$ 40 för ton om 2,000 $\emptyset$; potatis 5 cents, andra grönsaker 5 å 10 cents för $\emptyset$; smör och ost 40 å 50 cents samt rökt skinka 40 cents per $\emptyset$; ägg betalas med 40 cents per dussin och för mjölk, hvarå tillgången är ytterst begränsad, stiger priset ibland ända till \$ 1 per gallon.

Arbetshästar kosta från \$ 75 till 150, en mjölkko från \$ 40 till 70. Vilda, d. v. s. ej inkörda, hästar samt åsnor äro vanligen mycket billiga.

Pris å arbete, redskap, byggnadsmateriel o. d.

Arbete betalas här i allmänhet ganska högt. Goda timmermän och andra handverkare erhålla \$ 4 å 4,50 samt vanliga arbetare \$ 2 å 2,50 om dagen. Jordbruksarbetare få \$ 1,50 å 2 om dagen samt maten. Mat och logi kosta nu på ett logi omkring \$ 8 i veckan. Dock blir det otvivelaktigt snart nog tillfälle att kunna erhålla inackordering till billigare pris. Tills vidare åtminstone finnes alla de arbetare, som erfordras på platsen, hvarför det ej är rådligt resa dit endast för den högre arbetslönens skull, om man ej på förhand har plats garanterad. Bolaget befattar sig dock ej med att skaffa något arbete, ty dess ändamål är blott att skaffa in arbetsgifvare.

I Ensenada kan man nu erhålla alla redskap och all byggnadsmateriel som kunna erfordras. Plogar och harfvar kosta \$ 7 å 10, en hästräfsa \$ 40 och en slätter- och skördemaskin \$ 90. Yxor, spadar, hackor, högafflar, grepar och räfsor kosta ungefär 75 cents stycket.

Bräder och sparrar kosta \$ 20 å 30 per 1,000 löpande fot, bättre kvaliteter \$ 40. Spån, sågade \$ 4,50, klufna \$ 2,50 för 1,000 stycken. Färdiggjorda fönster och dörrar kosta \$ 2,50 å 4. Tegel kostar i Ensenada \$ 10 å 12 för 1,000 stycken. Ett tämligen stort tält, tillräckligt för en mindre familj, kan erhållas fullständigt med alla tillbehör för omkring \$ 25. En parsäng med resårbottnen och madrass, en byrå med spegel, en lavoar samt två stolar och en gungstol kunna fås för cirka \$ 20. En liten kokspis för \$ 6 å 10. Öfriga husgeråd äro ungefär i proportion härmed. Som ved endast åtgår till matkokning, och en hel del härtill använda fotogénkok, är åtgången af bränsle ringa. Veden kostar i Ensenada \$ 4 å 5 per famn och utgöres vanligen af röd-ek eller mahogny. I dalarna är tilgången på ved fullt tillräcklig för nybyggarens första behof. Stängsel begagnas mycket litet och göres fördelaktigast af stängselträd. Häckar växa dock mycket hastigt, och ersätta de stängsel mycket väl.

En familj kan här lefva på afkastningen af 35 acres jord eller mindre. Då man tager i betraktande, att man här med ringa arbete kan producera alla de förut uppräknade varieteteter af frukt, säd och grönsaker, att höns och svin i den jungfruliga jorden kunna på egen hand skaffa sig nästan all den näring de behöfva, att boskapen kan vistas ute hela året om, att tillgången på matnyttigt villebråd och fisk är riklig, att man ej behöfver under en lång och svår vinter förtära hvad man möjligen lyckats hopspara under sommaren utan i dess ställe hela året om kan bruka jorden, skall man lätt kunna öfvertyga sig om, att man svårligen kan finna ett land, der en familj med små tillgångar kan finna ett bättre tillfälle, icke blott att förtjena sitt lifsuppehälle utan äfven att föra ett angenämt lif uti det härligaste klimat och att af besparingarne bilda sig ett kapital till betryggande undan lifvets stormar i ålderdomens sena höst.

Senare nyheter emottagna i Maj 1888.

Följande är utdrag ur ett bref från en Herr J. P. E., som i slutet af Februari månad reste härifrån till Lägre Kalifornien; han hade förut vistats flera år på kusten af Central-Amerika och Mexiko och der haft en god inkomstbringande befattning. Han kom till Sverige dels för att besöka sina anförvänder, dels för att om någon utsigt erbjöds att här till förmån använda sitt förvärfvade kapital, stanna hemma, men som det icke lyckades, beslöt han att resa tillbaka till samma trakter han kommit ifrån, hvarest gynsamma anställningar voro honom erbjudna. Han beslöt dock att först besöka Lägre Kalifornien, och om förhållandena voro såsom beskrifningarna framhöllo dem, att då bosätta sig der, som han önskade ett lugnt lif på någon passande plats derute. Brevet är dateradt San Diego den 15 April, och följer här den utdragna delen deraf, efter att hafva beskrifvit hans ankomst till Ensenada, vid Todos Santos-viken.

»Jag begaf mig först till Colnett Bay, der fann jag jordmänen utmärkt och fruktbar men landet är alltför mycket aflägsat ännu från kommunikation etc. De sista dagarne har jag tillbragt uti öfre San Rafaeldalen; en härlig trakt med ett utmärkt klimat. Utsigtarna äro här mycket lofvande. För närvarande betalas landet här med 20 \$ pr acre, men torde inom få veckor vara fördubbeldt uti pris. Vägen från Ensenada är omkring 27 eng. mil (= 4 sv. mil lång) och som den är temligen dålig, håller den landet tillbaka uti pris. En jernväg genom dalen är uppmätt och kommer omedelbarligen att påbörjas, då landet stiger flerdubbelt uti värde. Jag har köpt 236 acres derstädes, det bästa land man kan önska sig, hyrde genast hästar och plogar samt satte N. N. till att plöja för mig. Derpå begaf jag mig till San Diego för att göra uppköp af åkerbruksredskap etc. Jag har just nu avslutat uppköpen för ranchen,* omkring \$ 1,000, köpt hästar och hyrt folk samt beger mig landvägen om några timmar till San Rafaeldalen igen.

Vid ankomsten hit till San Diego fick jag höra att en »mining boom»** var upparbetad, samt att det väntades en annan 49.*** Jag blef stort öfverraskad att finna det grufvorna äro belägna just på den platsen, som jag lemnat, ett par mil från mitt land. Redan äro 100-tals personer på väg dit.

En svensk vid namn Tyberg från Kansas har afslutat ett kontrakt om 15,000 acres land, och han ämnar att få en koloni på omkring 100 svenska familjer från Kansas att bosätta sig uti dalen. Med ett ord sagt, jag är mycket belåten öfver att hafva kommit hit; om ett par år skall jag med säkerhet hafva en inkomst af 5-å 6,000 \$ om året från min ranch, första åren blifva naturligtvis de värsta innan man kommer uti ordning.

Innan jag afslutar vill jag nämna, att en person, som har ett litet kapital att köpa land för, samt lust och förmåga att arbeta, har alla utsigter att härstädes blifva oberoende för att icke säga rika, men för en lätting eller en absolut fattig finnes här inga utsigter.»

Förklaringar af undertecknad:

* »Ranch» är namnet på en landtegendom i Kalifornien och Mexiko.

** »Mining boom» kallas en lyckad och lofvande grufuptäckt af guld eller silfver.

*** 49, dermed menas en sådan tid som 1849 i San Francisco, då folk rusade dit att söka guld.

Tidigt köp af land

är nödvändigt för att inom kort tid kunna påräkna fördelen af landets stigande värde, som enligt bref från Landtkommissionären General Webb, blir 2 å 3 gånger högre nästa år.

De som kunna blifva färdiga till afresa härifrån den 21 September, behagade underrätta mig derom, för anordnande om sällskap.

Göteborg i Augusti 1888.

G. W. Schröder.